

Otázka: Biosféra

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): pavel

Vysvětlení pojmu

- všechny formy života na zemi (rostlinstvo, živočišstvo)
- 99% živé hmoty je rostlinného původu
- nachází se v dalších složkách krajinné sféry (atmosféra, litosféra, pedosféra, hydrosféra)
- dochází k přeměně energie

Biomy (přírodní krajiny) – vegetační pásy s určitým typem flory a fauny

- jsou uspořádány zonálně
 - a) podle zeměpisné šířky – horizontální pásovitost
 - b) podle vertikální stupňovitosti (nadm.výšk.)

Biodiverzita = rozmanitost

Fauna = živočišstvo

- existují zoogeografické oblasti
- některé zvířata se stěhují = migrují (kvůli potravě, ..)
- endemité – vyskytují se jen v určité oblasti
- Austrálie – koala, klokan; Tasmanie- ďábel medvěďovitý; Madagaskar- lemur; Nový Zéland – kiwi; Galapágy – leguán, želva sloní

- existují přírodní parky, rezervace (přírodní park Galapágy,...)
- nejbohatší zastoupení – JV Asie, J Amerika
- nejchudší – tundry
- nejsvráznější – Austrálie
- $\frac{3}{4}$ druhů žijí na souši
- v mořích obrovské množství od jednoho druhu

Flora = rostlinstvo

fytografické oblasti

1) biomy podle zeměpisné šířky

a) tropické deštné lesy – kolem Amazonky, kolem rovníku, J Amerika, Afrika, JV Asie

- vyrovnané vysoké teploty 24-28 °C
- vysoké srážky kolem 3000 mm/rok
- tepla a vlhka
- největší rozmanitost rostlinstva a živočišstva
- opice, orangutany, šimpanzy, papoušci, anakonda, jaguár, levhart
- vzácné dřeviny: mahagon, teak, eben
- plantáže: pěstování tropický plodin (Ananas, Kaučukovník)
- problémy: kácení a úbytek
- selvas = džungle ...hustý tropický les

b) savany – lemují tropické lesy; J Amerika (lamos-travnaté Venezuela, campos- křovinaté Brazílie), Afrika, Austrálie

- období sucha (v zimě)
- období dešťů (v létě)
- větší rozmanitost živočišstva než rostlinstva = zakládají se národní parky (Lerenget, Cogův národní park)
- zebry, žirafy, nosorožec, slon africký, lev, levhart, klokan, koala, mravenečník
- chudší vegetace...vysoká tráva 2-3 metrů
- skupiny stromů a ojedinelé stromy a keře (Baubau, Akacie)

- problém: sahel

c) pouště a polopouště – kolem obratníků; Afrika, Sahara (9 mil.km²), JZ Asie, arabský poloostrov, Austrálie

- nejsušší oblasti; srážky 5-100 mc/rok; velké výkyvy mezi teplotami
- málo živočichů; hadi, velbloudi, antilopy, netopýři
- nízké porosty, kaktusy
- větrné oblasti- vznik dun, barchanů
- rozdělení: kamenité(hanada)(Sahara) 70%, písčité(ergy)(Rub-Al-Chálí-Arabský pol.) 20%, štěrkové(serir),skalnaté, solné
- problémy: sahel – pásmo na jich (nejvíce postižený desertifikací)
- Afrika, přechod mezi pouští a savanou
- rozšiřování pouště – sucho, hladomor, neúroda

d) středomořské rostlinstvo – státy okolo středozevního moře

- podnebí je ovlivněno oceánitou; srážky hlavně v zimě
- plazy, hmyz, cikády
- stále zelené keřovité porosty macchie; cypřiše, oleandry

e) monzunové lesy – J a JV Asie

- období sucha a dešťů v lese
- tygři, leopardi, sloni asijské, medvědi
- rostou střídavě vlhké lesy + mangrově (stromy na pobřeží, které mají kořeny na vodě)

f) stepi – S Amerika (prérie), J Amerika (pampy), Maďarsko (pusty), Kazachstán (celiny-byly rozorány)

- horká léta, chladné zimy

- osel, kůň Převalského, sysel, bizon, kojot
- nízká tráva, která byla rozorána
- pšenice, bavlník

g) pouště a polopouště mírného pásu – Asie, S Amerika

- velká kontinentalita; hodně chladné zimy
- vyšší aridita – pouště jsou sušší, zasolené
- ovce, kozorožec,
- stepní tráva, tymián divoký
- Goby – jedna z největších, nejsušších a nejsevernější; 2mil.km² , Mongolsko
- Taklamakan -v Z Číně
- Karakum a Kyzylkum – střední Asie
- Mohavská – JV Kalifornie- Edwarovi letecké zákopy
- Gileská – v Arizoně

h) listnaté a smíšené lesy – v teplých oblastech mírného pásu; Evropa, SV Amerika

- na J polokouli jsou rozšířeny velmi málo (jih J Ameriky, Tasmanie, NZ)
- oceánita, teplá léta, chladné zimy, pravidelné srážky
- smrky jsou uměle vysazené
- vykácené, zastavěné

i) jehličnaté lesy = tajgy – S Amerika, Euroasie

- na J polokouli vůbec nejsou
- krátké, teplé léto, velké množství srážek
- medvěd, vlk, rys, bobr
- smrky, borovice

j) lesotundry

- přechod mezi tundrou a tajgou

k) tundry – Euroasie, S Amerika – nejsevernější část pevniny

- oblast permafrost – rozmrzání v létě jen na 2-3 měsíce
- sob
- mechy, lišejníky, zakrslé stromy

l) polární oblasti – Arktida, Antarktida

- malé srážky, silný vítr
- nejchladnější oblasti (-89°C Vostok)
- polární liška, medvěd
- mechy, lišejníky

2) podle nadmořské výšky

- typická pro vysoká pohoří
- jsou ovlivněny zeměpisnou šířkou a orientací svahu
- Problémy:
 - kácení lesů + úbytek
 - desertifikace = šíření pouští ...+ sahel
 - lov, rybolov (nezákonný)